

НОРМА МАСЛАХАТЧИ

ҲУҚУҚ СОЛИҚЛАР БУХГАЛТЕРИЯ

2005 йил июлдан чиқа бошлаган

ОЛИЙ МАЖЛИС ҚОНУНЧИЛИК ПАЛАТАСИДА

Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг навбатдаги мажлисида депутатлар бир қатор қонун лойиҳаларининг асосий қоидаларини маъқулладилар ва уларни биринчи ўқишда қабул қилдилар. Ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳаларини келиб тушган таклифларни ҳисобга олган ҳолда кейинги ўқишда кўриб чиқиш учун тайёрлаш вазифаси масъул кўмиталарга топширилди.

ИНСТИТУТДАН - ДОКТОРЛИККА

Олий малакали илмий ва илмий-педагог кадрларни тайёрлаш ҳамда аттестациядан ўтказиш тизимини янада такомиллаштиришга қаратилган қонун лойиҳаси Президентнинг 24.07.2012 йилдаги ПФ-4456-сон Фармонида мувофиқ ишлаб чиқилган. Унда умумқабул қилинган халқаро талаблар ва стандартларга мувофиқ диссертация ҳимоя қилиш ва фан доктори илмий даражасини бериш бўйича олий ўқув юртидан кейинги таълимнинг бир босқичли тизимини жорий этиш назарда тутилмоқда.

Қонун лойиҳаси Меҳнат ва Уй-жой кодексларига, «Фуқароларнинг давлат пенсия таъминоти тўғрисида»ги, «Таълим тўғрисида»ги қонунларга, шунингдек Кадрлар тайёрлаш миллий дастурига уларнинг нормаларини қабул қилинган Фармонга мувофиқлаштиришга қаратилган тегишли тузатишлар киритишни кўзда тутди.

МАНСАБДОР ШАХС ТУШУНЧАСИ ТАЪРИФИ

Жиноят кодексига тузатишлар киритишни назарда тутувчи қонун лойиҳасини мансабдор шахсларнинг жавобгарлиги институти такомиллаштирилиши тақозо этади. Уни муҳокама қилар экан, депутатлар ҳуқуқий амалиёт талабларидан келиб чиққан ҳолда, «мансабдор шахс», «масъул мансабдор шахс», «ҳокимият вакили» атамалари ҳуқуқий таърифнинг янги тахрирда баён этилиши, шунингдек «жамоатчилик вакили» атамаси билан тўлдирилиши уларнинг тўғри ва бир хилда қўлланилишини, жавобгарликнинг муқаррарлиги принципага риоя этилишини ва жазонинг даражаланишини таъминлайди, дея таъкидладилар.

КИМЛАР СУДЬЯ БЎЛАДИ?

Депутатлар суд тизимининг фаолиятини янада такомиллаштиришни назарда тутувчи қонун лойиҳасини кўриб чиқдилар. Қонун лойиҳаси Президентнинг «Суд тизими ходимларини ижтимоий муҳофаза қилишни тубдан яхшилаш чора-тадбирлари тўғрисида»ги (2.08.2012 йилдаги ПФ-4459-сон) ва «Судлар фаолиятини янада такомиллаштиришнинг ташкилий чора-тадбирлари тўғрисида»ги (30.11.2012 йил) фармонларига мувофиқ ишлаб чиқилган. Қонун ҳужжати суд ишларини мустақил юритиш ва суд органлари ходимларининг

ижтимоий мақомини ҳимоя қилиш учун зарур ҳуқуқий ва ижтимоий кафолатларни кучайтириш бўйича комплекс ҳамда тизимли чора-тадбирларни амалга оширишни, шунингдек суд кадрларини танлаш, тайёрлаш ва лавозимга кўрсатиш ишларини такомиллаштиришни назарда тутди.

СИЗГА ЮРИДИК ШАХС МУРОЖААТ ҚИЛАДИ...

Депутатлар Президентнинг 14.02.2013 йилдаги қарори билан тасдиқланган «Обод турмуш йили» Давлат дастурига мувофиқ ишлаб чиқилган «Жисмоний ва юридик шахсларнинг муурожаатлари тўғрисида»ги қонун лойиҳасини ҳам муҳокама қилдилар.

Қонун лойиҳаси жисмоний ва юридик шахсларнинг муурожаатларини кўриб чиқиш билан боғлиқ ижтимоий муносабатларни тартибга солишдаги ҳуқуқий бўшлиқни тўлдиришга, ушбу соҳадаги қоидабузарликлар учун жавобгарликни белгилашга, шунингдек давлат органларига ва бошқа ташкилотларга муурожаат қилиш тартибини янада такомиллаштиришга қаратилган. Қонун лойиҳасининг муҳим янгилиги, унда муурожаат қилишнинг юридик шахсларнинг муурожаатлари деб аталувчи шакли мустаҳкамлаб кўйилганлиги бўлиб, бу давлат органлари ва бошқа ташкилотлар томонидан юридик шахсларнинг муурожаатларини кўриб чиқишда юзага келадиган ижтимоий муносабатларни тартибга солиш имкониятини беради.

Мазкур қонун лойиҳасининг қабул қилиниши жисмоний ва юридик шахсларнинг муурожаатларини кўриб чиқишда қонунийликни ва қонун устуворлиги конституциявий принципини таъминлашнинг самарали ҳуқуқий механизмларини яратишга имкон беради.

ҚУВУРГА РУХСАТСИЗ УЛАНМАНГ

Депутатлар нефть, газ қувурларига, нефть ва газ маҳсулотлари қувурларига рухсат этилмаган ҳолда уланиш йўли билан ўғирлик содир этганлик, шунингдек ушбу объектларга шикаст етказганлик ва уларни яроқсиз ҳолга келтирганлик учун жиноий жавобгарликни назарда тутувчи қонун лойиҳасини муҳокама қилдилар.

**Қонунчилик палатасининг
Ахборот хизмати материали
асосида тайёрланди.**

Қонунчиликдаги янгиликлар

ЯНГИ ҲУЖЖАТЛАРНИ ТАҚДИМ ЭТАМИЗ

Тақдим этилаётган ҳужжатларнинг тўлиқ матни билан www.norma.uz сайтида танишиб чиқишингиз мумкин.

МАҲАЛЛА - НАЗОРАТЧИ ВА ТАДБИРКОРГА МАСЛАХАТЧИ

27 апрелда Президент ЎРҚ-350-сон Қонунни имзолади, у билан «Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари тўғрисида»ги Қонуннинг янги тахририни тасдиқлади. Унда фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларининг тегишли ҳудудда тадбиркорлик фаолияти субъектларининг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларига риоя этилиши устидан жамоатчилик назоратига доир қўшимча ваколатлари назарда тутилган. Шунингдек уларга коммунал хизмат кўрсатиш ташкилотлари кўрсатадиган хизматлар сифати, иморатлар куриш ҳамда ҳовлилар ва уйлар атрофидаги ҳудудларни сақлаш қоидаларига риоя этилиши, ерлардан фойдаланиш ва уларни муҳофаза этишни назорат қилиш ҳуқуқи берилган.

Ўзгартиришларга мувофиқ фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари ўз ҳудудларидаги тадбиркорлик фаолияти субъектлари, шу жумладан оилавий тадбиркорлик субъектлари томонидан кредитлар олинишида кафил бўла ола-

дилар. Улар давлат ва хўжалик бошқаруви органлари, банklar, ННТ ва бошқа ташкилотлар билан биргаликда кам таъминланган оилалардан бўлган ёшларга, шу жумладан уларга никоҳ тузишда ва тўй тадбирларини ўтказишда қўшимча моддий ёрдам кўрсатишга ҳақлилар.

Маҳалла кўмиталари ўз ҳудудларида тадбиркорлик ва хунармандчилик фаолиятини ривожлантиришга кўмаклашиш мақсадида маслаҳат марказлари ташкил этиш ваколатига эгадирлар. Бундай марказлар юридик шахс бўлмайди. Улар фаолияти билан боғлиқ харажатлар фуқаролар ўзини ўзи бошқариш органларининг ўз маблағлари, шунингдек юридик ва жисмоний шахсларнинг ҳомийлик хайриялари ҳисобидан қопланади.

Давлат органлари, корхоналар, муассасалар, ташкилотлар вакиллари, шунингдек фуқаролар маслаҳат марказларининг ишида қатнашиши, хусусан, қисқа муддатли курсларда таълим бериши, тадбиркорлик фаолиятини ривожлантириш масалалари бўйича маслаҳатлар бериши мумкин.

Тегишли ҳудудда яшовчи фуқаролар

ва унда жойлашган юридик шахслар учун маслаҳат марказлари:

иқтисодиёт, бухгалтерия ҳисоби, тадбиркорлик фаолияти тўғрисидаги ва солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатлари асосларини ўргатиш бўйича қисқа муддатли курслар ташкил этиши, шунингдек уларга тадбиркорлик фаолияти субъектларига имтиёзлар ва преференциялар ҳақида маълумот бериши;

бандликка кўмаклашиш ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш марказлари билан биргаликда ёшларнинг ўз ҳудудларида жойлашган корхоналар, муассасалар ва ташкилотларга ишга жойлашишга кўмаклашиши;

фуқароларга тадбиркорлик фаолиятини ташкил этишда, шу жумладан тадбиркорлик фаолияти субъектларини давлат рўйхатидан ўтказиш учун тегишли ҳужжатларни тайёрлашда кўмаклашиши; тадбиркорлар ва хунармандларга имтиёзлар, преференциялардан фойдаланишда, тадбиркорлик фаолиятини ривожлантириш мақсадида кредит олиш учун ҳужжатларни тайёрлашда кўмаклашиши мумкин.

Қонун «Халқ сўзи» газетасида расман чоп этилган кун – 2013 йил 23 апрелдан кучга кирди.

ОҚСОҚОЛЛАР ЎЗ МАҲАЛЛАСИДАН САЙЛанаДИ

23.04.2013 йилдаги ЎРҚ-351-сон Қонун билан «Фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ва унинг маслаҳатчилари сайлови тўғрисида»ги Қонуннинг (29.04.2004 йилдаги 609-II-сон) янги тахрири тасдиқланди.

Аввалгидек 18 ёшга тўлган фуқаролар сайловларда иштирок этиш ҳуқуқига эга, бироқ бунда шундай аниқлаштириш киритилган – улар шаҳарча, қишлоқ, овул, шунингдек шаҳардаги, шаҳарчадаги, қишлоқдаги, овулдаги маҳалла ҳудудида доимий яшовчи фуқаролар бўлиши керак.

Илгари бўлганидек раис (оқсоқол) ва унинг маслаҳатчилари фуқаролар йиғини томонидан 2,5 йил муддатга сайланади. Сайловларни ўтказиш муддатларини эса эндиликда Олий Мажлис Сенатининг Кенгаши улар бошланишидан камида 2 ой олдин белгилайди. Фуқаролар йиғинларига сайловларни ташкил этиш ва ўтказишда амалий ёрдам кўрсатиш мақсадида ҳудудий комиссиялар тузилади. Қонуннинг янги тахририда Олий Мажлис Сенати Кенгашининг фуқаролар йиғинлари раислари (оқсоқоллари) ва уларнинг маслаҳатчилари сайловини ташкил этиш ҳамда ўтказишга кўмаклашувчи комиссияси тузилиши назарда тутилган.

Ишчи гуруҳнинг ваколатлари сақланиб қолди, у фуқаролар йиғини раиси (оқсоқол) лавозимига ном-

ЯНГИ ХУЖЖАТЛАРНИ ТАҚДИМ ЭТАМИЗ

1-бетда зодларга доир ҳужжатларни тайёрлайди ва туман ёки шаҳар ҳоқими билан келишиш учун тегишли комиссияга уларни тақдим этади. Бироқ эндиликда ҳужжатларга номзодларнинг ўз номзоди кўрсатилишига ёзма розилигини илова қилиш зарур. Ҳоким ҳужжатларни кўриб чиқиб, ўзининг номзодлар бўйича асосланган ҳулосаларини кейинчалик ишчи гуруҳларга топшириш учун юбориши керак.

Фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) лавозимига номзодларга қўйилган талаблар ҳам кенгайтирилди. Чунончи, олий маълумот ва ташкилотчилик қобилиятига эга бўлишдан ташқари улар Ўзбекистон фуқаролари бўлиши, бевосита сайловга қадар камида 5 йил тегишли ҳудудда доимий яшаётган бўлиши, давлат органларида ёки нодавлат ноижорат ташкилотларда ёхуд тадбиркорлик ва бошқа хўжалик фаолияти соҳасида иш тажрибасига эга бўлиши керак. Аввалгидек ҳаётий тажрибага ва аҳоли ўртасида обрў-эътиборга эга бўлиш керак.

Суд томонидан муомалага лаёқатсиз деб топилган ёки суднинг ҳукми билан озодликдан маҳрум этиш жойларида сақланаётган шахсларгина эмас, балки оғир ёхуд ўта оғир жиноятларни содир этганлик учун судланганлик ҳолати ту-

галланмаган ёки судланганлиги олиб ташланмаган шахслар, шунингдек ҳақиқий ҳарбий хизматдаги шахслар ҳам фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) лавозимига сайланиш учун номзод этиб кўрсатиши мумкин эмас. Ушбу чеклов диний ташкилотларнинг профессионал хизматчиларига ҳам татбиқ этилади.

Маслаҳатчилар лавозимларига номзодлар йиғин ҳудудида доимий яшайдиган фуқароларнинг фикрлари инobatга олинган ҳолда Ишчи гуруҳ томонидан кўрсатилади.

Фуқаролар йиғини (фуқаролар вакилларининг йиғилиши) «Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари тўғрисида»ги Қонунда белгиланган тартибда чақирилади ва ўтказилади дея аниқлик киритилди.

Қонун «Халқ сўзи» газетасида расман эълон қилинган кун – 2013 йил 24 апрелдан кучга кирди.

I РАЗРЯДАН ПАСТ БЎЛМАСИН

«Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги Қонун (30.04.2013 йилдаги ЎРҚ-352-сон) билан меҳнатга ҳақ тўлашнинг энг кам миқдорини қонун ҳужжатларида Меҳнатга ҳақ тўлаш ягона тариф сеткасининг биринчи разряди бўйича белгиланганидан оз бўлмаган миқдорда этиб белгиланган ўзгартиришлар киритилди.

Чунончи, «Оилавий тадбиркорлик тўғрисида»ги Қонунда (26.04.2012 йилдаги ЎРҚ-27-сон) тегишинча томонларнинг келишувига кўра белгиланган оилавий корхона иштирокчилари ва ёлланма ходимлари меҳнатига ҳақ тўлаш миқдори ўзгартирилди. Илгари у қонун ҳужжатларида белгиланган энг кам миқдордан паст бўлмаслиги керак эди.

Меҳнат кодексига (21.12.1995 йилдаги 161- I-сон Қонун билан тасдиқланган) киритилган ўзгартиришлар билан МК билан кафолатланган меҳнат ҳақи ЯТСнинг биринчи разряди бўйича белгиланганидан оз бўлмаган миқдорда бўлиши керак дея тузатиш киритилди.

«Тадбиркорлик фаолияти эркинлигининг кафолатлари тўғрисида»ги Қонунга (25.05.2000 йилдаги 69- II-сон) киритилган ўзгартиришларга кўра тадбиркорлик фаолияти субъектлари меҳнат шартномаси (контракти) бўйича ишловчи шахсларнинг меҳнатга ҳақ тўлаш миқдорини Меҳнатга ҳақ тўлаш ягона тариф сеткасининг биринчи разряди бўйича белгиланган миқдордан паст бўлмаган ҳолда ўрнатишлари керак (илгари у қонун ҳужжатларида белгиланган энг кам миқдордан паст бўлмаслиги керак эди).

МЕЛИОРАТОРЛАРГА ИМТИЁЗЛАР

Президентнинг 19.04.2013 йилдаги ПФ-4533-сон Фармони билан Президентнинг «Ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш тизимини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармонида (29.10.2007 йилдаги ПФ-3932-сон) қўшимча ва ўзгартиришлар киритилди.

Уларга мувофиқ Молия вазирлиги ҳузуридаги Суғориладиган ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш жамғармаси маблағлари ҳисобидан суғориладиган ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш бўйича пудрат ва бошқа материал кўрсатиш ташкилотлари амалда оширадиган ишлар ва хизматларни қўшилган қиймат солиғи тўлашдан озод қилиш даври 2017 йилгача узайтирилган.

«Ўзмелиомашлизинг» ихтисослаштирилган лизинг компанияси бўшайдиган маблағларни мелиорация техникаси етказиб берилишини молиялаштириш манбаларини тўлдирishга мақсадли йўналтирилган ҳолда умумдавлат ва маҳаллий солиқлар тўлашдан, шунингдек сотиб олинган мелиорация техникаси учун божхона тўловлари (божхона расмийлаштируви йиғимларидан таш-

АГАР АЙРИМ БЮДЖЕТ ТАШКИЛОТЛАРИ СИРАСИГА КИРИБ ҚОЛСАНГИЗ

Шу сонга савол

нга

2013 йил 7 февралда Вазирлар Маҳкамаси «Айрим бюджет ташкилотлари ходимлари баъзи тоифаларининг лавозим разрядларини белгилаш тўғрисида» 33-сон қарор қабул қилди. Ҳозирги вақтда баъзи бюджет ташкилотларида мазкур меъёрий ҳужжатнинг қоидаларини етарлича тушунмаслик қарор меъёрлари татбиқ этиладиган ходимлар ва иш берувчилар томонидан турлича талқин қилинишига олиб келяпти. «Айрим» тушунчасига айни қандай бюджет ташкилотлари киришини аниқлаштириш тақозо этилади. Агар мазкур Қарор ҳақиқатан ҳам кадрлар қўнимсизлигининг олдини олиш, уларнинг моддий манфаатдорлигини ошириш мақсадида қабул қилинган бўлса, нима учун барча бюджет ташкилотларида ушбу тоифаларга мансуб барча ходимларнинг тариф разрядлари пасайтириляпти?

Сиздан кўп ходимларнинг манфаатларига дахл қиладиган мазкур ҳужжатнинг мазмуни ва моҳиятини батафсил тушутириб беришингизни сўраймиз.

Юрист.

– Айрим бюджет ташкилотларининг бухгалтерлари, иқтисодчилари ва юрисконсультлари (юристарлар)нинг меҳнатига ҳақ тўлаш бўйича лавозим разрядларига (ВМнинг 7.02.2013 йилдаги 33-сон қарори билан тасдиқланган) изоҳ мавжуд бўлиб, унинг 3-бандига кўра кўрсатилган лавозим разрядлари бухгалтерлар, иқтисодчилар, юрисконсультлар (юристарлар) – тариф разрядлари Президент, Ҳукуматнинг бошқа қарорлари ёки Меҳнат ва аҳоли ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги, Молия вазирлиги ва манфаатдор идораларнинг биргаликдаги қарорлари билан белгиланган мутахассисларга татбиқ этилмайди. Шундан келиб чиқиб, айрим бюджет ташкилотлари деганда мутахассисларининг лавозим разрядлари юқоридаги органларнинг махсус қарорлари билан белгиланмаган ташкилотларни тушуниш мумкин деб тахмин қиламиз.

Шунингдек кўрсатилган Қарорнинг 3-бандига белгиланишича, бухгалтерлар, иқтисодчилар ва юрисконсультлар (юристарлар)га меҳнатга ҳақ тўлаш бўйича янги лавозим разрядлари ва лавозим маошининг (тариф ставкасининг) 10 фоизигача миқдорда устама жорий этиш билан боғлиқ қўшимча харажатлар 2013 йилда тегишли бюджет ташкилотларининг меҳнатга ҳақ тўлаш

фонди бўйича умумий тежам ҳисобига амалга оширилади. Молия вазирлиги 2014 йилдан бошлаб эса Давлат бюджетининг ҳар йилги параметрларини шакллантиришда улар меҳнатига ҳақ тўлаш ва устамаларни тўлаш учун зарур маблағларни назарда тутати. Мазкур бандда қўшимча харажатлар ҳақида сўз бораётган экан, меҳнатга ҳақ тўлаш миқдорини камайтириш эмас, балки ошириш тахмин қилинмоқда.

Шу тариқа, агар муайян бюджет ташкилотининг бухгалтерлари, иқтисодчилари, юрисконсультлари (юристарлар) учун Президент, Ҳукуматнинг бошқа қарорлари ёки Меҳнат вазирлиги, Молия вазирлиги ва манфаатдор идоранинг биргаликдаги қарорлари билан лавозим разрядлари белгиланмаган бўлса, ушбу бюджет ташкилотлари ўз мутахассисларининг иш ҳақини тилга олинган ҳукумат ҳужжатида келтирилган разрядларга қадар оширишлари мумкин.

Бироқ ушбу ҳужжатга доир турли талқинларнинг олдини олиш мақсадида улар татбиқ этиладиган бюджет ташкилотларининг рўйхатини назарда тутиш мақсадага мувофиқ бўлади.

Сардор ЖУМАШОВ, эксперт-юристамиз.

МДҲ ВА БОЛТИҚБЎЙИ МАМЛАКАТЛАРИ ВАЛЮТАЛАРИНИНГ АҚШ ДОЛЛАРИ, ЕВРО ВА РОССИЯ РУБЛИГА НИСБАТАН КУРСЛАРИ

Мамлакат	Сана	АҚШ доллари		Евро		Россия рубли	
		бирлиги	курс	бирлиги	курс	бирлиги	курс
Озарбайжон	6.05.2013	1	0,7845	1	1,0296	1	0,0252
Арманистон	3.05.2013	1	413,97	1	543,17	1	13,30
Беларусь	6.05.2013	1	8680,00	1	11360,00	1	278,50
Грузия	6.05.2013	1	1,6483	1	2,1716	100	5,3097
Қозғоғистон	6.05.2013	1	151,07	1	198,1	1	4,86
Қирғизистон	6.05.2013	1	48,1346	1	63,1863	1	1,5506
Латвия	7.05.2013	1	0,538000	1	0,702804	1	0,017200
Литва	6.05.2013	1	2,6342	1	3,4528	1	0,084548
Молдова	6.05.2013	1	12,2692	1	16,1554	1	0,3921
Россия	1.05.2013	1	31,0433	1	40,6264	-	-
Тожикистон	6.05.2013	1	4,7568	1	6,1422	1	0,1539
Украина	7.05.2013	100	799,3000	100	1044,8450	10	2,5748
Эстония	31.12.2010	1	11,7107	1	15,6466	1	0,383246

Манба: www.prime-tass.ru

ХОРИЖИЙ ВАЛЮТАЛАРИНИНГ СЎМГА НИСБАТАН ҚИЙМАТИ

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 2013 йил 7 майдан бошлаб валюта операциялари бўйича бухгалтерия ҳисоби, статистик ва бошқа ҳисоботларни юритиш, шунингдек божхона ва бошқа мажбурий тўловлари учун хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан қуйидаги қийматини белгилади:*)

1 Австралия доллари	2127,63	1 Польша злотийси	656,35
1 Англия фунт стерлинги	3224,46	1 СДР	3126,86
1 Дания кронаси	364,40	1 Туркия лираси	1154,91
1 БАА дирҳами	563,43	1 Швейцария франки	2213,11
1 АҚШ доллари	2069,48	1 ЕВРО	2713,45
1 Миср фунти	298,14	10 Жанубий Корея вони	18,92
1 Исландия кронаси	17,88	10 Япония иенаси	208,91
1 Канада доллари	2054,48	1 Россия рубли	66,66
1 Хитой юани	336,10	1 Украина гривнаси	258,91
1 Малайзия ринггити	698,09		

*) Валюта қийматини белгилаш чоғида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки мазкур валюталарни ушбу қийматда сотиш ёки сотиб олиш мажбуриятини олмаган

УШБУ
СОҒДА:

✓ **УСТУВОРЛИКЛАР**
– Олий Мажлис Қонунчилик палатасида
✓ **ҚОНУНЧИЛИКДАГИ ЯНГИЛИКЛАР**
– Янги ҳужжатларни тақдим этамиз
– Агар айрим бюджет ташкилотлари сирасига кириб қолсангиз
– Валюталар курси
ЎЗБЕКISTОН ҚОНУНЧИЛИГИДАГИ ЯНГИЛИКЛАР

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарорлари:
– «Қишлоқ жойларда намунавий лойиҳалар бўйича яқка тартибдаги уй-жойлар қурилиши дастурини самарали амалга оширишни таъминлашга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»;
– «Жиззах» махсус индустриал зонаси ҳудудида юксак технологияли ишлаб чиқаришларни ташкил этиш чора-

тадбирлари тўғрисида»
✓ **БИЗ ЯШАЙДИГАН УЙ**
– Эгасиз деб топишгача ундирилсин
– Қўшим сув оқизяпти...
– Уйларни чиқинди ёрдамида иситамиз
✓ **ИСЛОҲОТЛАР – АМАЛДА**
– Инвестициялар – иқтисодиётнинг ривожланиши ва модернизацияси гарови

3-4-бетлар

5-6-бетлар

7-8-бетлар

ЎЗБЕКИСТОН ҚОНУНЧИЛИГИДАГИ ЯНГИЛИКЛАР

• ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ҚАРОРЛАРИ:
 — «Қишлоқ жойларда намунавий лойиҳалар бўйича якка тартибдаги уй-жойлар қурилиши дастурини самарали амалга оширишни таъминлашга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»;
 — «Жиззах» махсус индустриал зонаси ҳудудида юксак технологияли ишлаб чиқаришларни ташкил этиш чора-тадбирлари тўғрисида».

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ҚАРОРИ

ҚИШЛОҚ ЖОЙЛАРДА НАМУНАВИЙ ЛОЙИҲАЛАР БЎЙИЧА ЯККА ТАРТИБДАГИ УЙ-ЖОЙЛАР ҚУРИЛИШИ ДАСТУРИНИ САМАРАЛИ АМАЛГА ОШИРИШНИ ТАЪМИНЛАШГА ДОИР ҚЎШИМЧА ЧОРА-ТАДБИРЛАР ТЎҒРИСИДА

(«Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами», 2013 йил 6 майдаги 18 (570)-сон, 235-модда)

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Қишлоқ жойларда намунавий лойиҳалар бўйича якка тартибдаги уй-жойлар қурилишининг 2013 йил Дастури тўғрисида» 2013 йил 4 январдаги ПҚ-1902-сон қарорини бажариш юзасидан, шунингдек қишлоқ жойларда намунавий лойиҳалар бўйича якка тартибдаги уй-жойлар қурилишини молиялаштиришни тартибга солиш ва сифатли қурилиш материаллари билан узлуксиз таъминлаш, қурилиш материаллари ишлаб чиқарувчи корхоналарни самарали бошқаришни таъминлаш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси қарор қилади:

1. «Ўзсаноатмашимпэкс» давлат-акциядорлик ташқи савдо компанияси ва «Қишлоқ қурилиш инвест» инжиниринг компаниясининг:

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «2012 йилда қишлоқ жойларда намунавий лойиҳалар бўйича якка тартибдаги уй-жойларни қуриш Дастури тўғрисида» 2012 йил 14 январдаги ПҚ-1687-сон қарорини бажариш юзасидан «Ўзсаноатмашимпэкс» давлат-акциядорлик ташқи савдо компанияси томонидан 12 254 тонна томга ёпиладиган металл тунукалар ва 123 808 куб метр ёғоч-тахта материалларини (игнабаргли дарахтлардан тайёрланган турларини) етказиб беришга хорижий етказиб берувчилар билан контрактлар тузилганлиги;

хорижий етказиб берувчилар томонидан 2012 йил 30 декабрдаги ҳолатига кўра республикага амалда 3 828 тонна томга ёпиладиган металл тунукалар ва 33 860 куб метр ёғоч-тахта материаллари етказиб берилганлиги тўғрисидаги ахбороти маълумот учун қабул қилинсин.

2. «Ўзсаноатмашимпэкс» давлат-акциядорлик ташқи савдо компанияси Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий алоқалар, инвестициялар ва савдо вазирлиги билан биргалликда 2012 йилда назарда тутилган 89 948 куб метр ёғоч-тахта материаллари (дарахтларнинг игнабаргли турлари) ва 8 426 тонна томга ёпиладиган металл тунукалар 2013 йил 1 сентябргача қўшимча равишда етказиб берилишини таъминлаш юзасидан амалий чора-тадбирлар кўрсин.

3. Белгилаб қўйилсинки, қўшимча равишда етказиб берилган томга ёпиладиган металл тунукаларнинг бир қисмидан қуйидаги мақсадларда:

1 245 тонна — 2012 йилда қишлоқ жойларда намунавий лойиҳалар бўйича якка тартибдаги уй-жойлар қуриш Дастури доирасида якка тартибдаги уй-жойларни тўлиқ бутлаш учун;

7 181 тонна — 2013 йилда қишлоқ жойларда намунавий лойиҳалар бўйича якка тартибдаги уй-жойлар қуриш Дастурини таъминлаш учун фойдаланилади, кейинги йилларда Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Қишлоқ жой-

ларда намунавий лойиҳалар бўйича якка тартибдаги уй-жойлар қурилишининг 2013 йил Дастури тўғрисида» 2013 йил 4 январдаги ПҚ-1902-сон қарорида назарда тутилган томга ёпиладиган металл тунукалар етказиб бериш ҳажми сақлаб қолинади.

4. Қуйидагиларнинг:
 а) Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Иқтисодиёт вазирлиги ва тижорат банклари — «Қишлоқ қурилиш банк» очиқ акциядорлик тижорат банки, Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки ва «Ипотека-банк» акциядорлик тижорат ипотека банки (кейинги ўринларда иштирок этувчи тижорат банклари деб аталади)нинг:

Осиё тараққиёт банкининг 20,0 млн АҚШ доллари миқдоридидаги қарзининг биринчи транши маблағларининг бир қисмини 2013 йилда «тайёр ҳолда топшириш» шартларида қишлоқ жойларда намунавий лойиҳалар бўйича якка тартибдаги уй-жойлар қурилишини молиялаштириш учун «Қишлоқ қурилиш банк» очиқ акциядорлик тижорат банкига ажратиш;

тижорат банкларининг имтиёзли ипотека кредитларини, Осиё тараққиёт банкининг 100 млн АҚШ доллари миқдоридидаги қарзининг иккинчи транши маблағларининг бир қисмини ва Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигининг мақсадли кредит линиясини жалб этган ҳолда 2013 йилда қишлоқ жойларда намунавий лойиҳалар бўйича «тайёр ҳолда топшириш» назарда тутилган якка тартибдаги уй-жойлар сонини иштирок этувчи тижорат банклари ўртасида I ва Ia-иловаларга* мувофиқ тақсимлаш;

б) Молия вазирлиги, Ўзбекистон Республикаси Тикланиш ва тараққиёт жамғармаси, «Қишлоқ қурилиш банк» очиқ акциядорлик тижорат банки ва унинг акциядорларининг «Қишлоқ қурилиш инвест» ихтисослаштирилган шуъба инжиниринг компаниясини масъулияти чекланган жамият шаклидаги «Қишлоқ қурилиш инвест» ихтисослаштирилган инжиниринг компаниясига (кейинги ўринларда «Қишлоқ қурилиш инвест» инжиниринг компанияси деб аталади) айлантириш, кейинчалик «Қишлоқ қурилиш банк» очиқ акциядорлик тижорат банкининг улушларини номинал қиймати бўйича 2-иловага* мувофиқ сотиш-сотиб олишни ҳисобга олган ҳолда устав фондини шакллантириш;

в) «Қишлоқ қурилиш банк» очиқ акциядорлик тижорат банкининг:

қурилиш материаллари ишлаб чиқарувчи корхоналарда улушларни бошқариш бўйича масъулияти чекланган жамият шаклида компания (кейинги ўринларда — Бошқарувчи компания деб аталади) ташкил этиш;

3-иловага* мувофиқ рўйхат бўйича қурилиш материалла-

*1, Ia, 2-4-иловалар берилмайди.

ри ишлаб чиқарувчи корхоналарнинг устав фондларидаги улушларни кейинчалик шартнома бўйича Бошқарувчи компанияга ишончли бошқарувга бериш;

ишончли бошқарув тўғрисидаги шартномага Бошқарувчи компания томонидан улушлар самарали бошқарилишини таъминлаш ҳамда қурилиш материаллари ишлаб чиқарувчи корхоналарни тўлиқ қувват билан ишлашга ўтказишга ва қишлоқ жойларда намунавий лойиҳалар бўйича якка тартибдаги уй-жойлар қурувчи пудрат ташкилотларини сифатли пишиқ гишт билан узлуксиз таъминлашга йўналтирилган қурилиш материаллари ишлаб чиқарувчи корхоналар фаолияти натижадорлиги устидан назорат қилиш шартларини киритиш;

г) Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий алоқалар, инвестициялар ва савдо вазирлигининг Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Қишлоқ жойларда намунавий лойиҳалар бўйича якка тартибдаги уй-жойлар қурилишининг 2012 йил Дастури тўғрисида» 2012 йил 14 январдаги ПҚ-1687-сон қарорининг 8-бандида берилган божхона тўловлари тўлаш бўйича имтиёزلарни 2014 йил 1 январгача, истисно тариқасида, қўллаган ҳолда томга ёпиладиган металл тунукаларнинг 2012 йилда етказиб берилмаган ҳажмини четдан олиб келиш;

д) «Қишлоқ қурилиш инвест» инжиниринг компаниясининг компания ҳузурида маблағлари пудрат ташкилотлари томонидан пудрат шартномаси шартлари бажарилмаслиги оқибатларини бартараф этишга, қишлоқ жойларда якка тартибдаги уй-жойлар қурилишини ташкил этиш жараёнида кўзда тутилмаган харажатларни қоплашга ҳамда пудрат ташкилотлари томонидан тўлиқ қурилмаган ва сифатсиз қурилган якка тартибдаги уй-жойлар қурилишини узлуксиз молиялаштиришни таъминлашга йўналтириладиган захира фонди ташкил этиш тўғрисидаги таклифларига розилик берилсин.

5. Белгилаб қўйилсинки, банк ҳисобрақамларидаги бўш маблағлар бўйича банк депозитлари ҳисобига олинган даромадлар, тугалланган объектларда бажарилган ишлар ҳажмини асосли тарзда назорат тартибида ўлчаш натижалари бўйича аниқланган тегишли суммалар, марказлаштирилган тартибда импорт қилинган берилган қурилиш материаллари нархлари билан пудрат шартномаларида кўрсатилган нархлар ўртасида бўлиши мумкин бўлган тафовутдан юзага келган тежалган маблағлар, шунингдек қонун ҳужжатларида тақиқланмаган бошқа манбалар маблағлари «Қишлоқ қурилиш инвест» инжиниринг компанияси ҳузуридаги захира фондини шакллантириш манбалари ҳисобланади.

«Қишлоқ қурилиш банк» очик акциядорлик тижорат банки ва «Қишлоқ қурилиш инвест» инжиниринг компанияси Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, шунингдек иштирок этувчи тижорат банклари билан биргаликда захира фонди маблағларини шакллантириш ва улардан фойдаланиш тартиби тўғрисидаги низомни бир ой муддатда ишлаб чиқсинлар ва тасдиқласинлар.

6. «Қишлоқ қурилиш банк» очик акциядорлик тижорат банки белгиланган тартибда:

Бошқарувчи компаниянинг устави ишлаб чиқилиши ва тасдиқланишини;

зарур моддий-техника базаси ташкил этилишини назарда тутган ҳолда Бошқарувчи компаниянинг устав капитали шакллантирилишини, шунингдек унинг малакали мутахассислар билан бутланишини таъминласин.

7. «Қишлоқ қурилиш банк» очик акциядорлик тижорат банки «Қишлоқ қурилиш инвест» инжиниринг компаниясининг 3-иловага мувофиқ қурилиш материаллари ишлаб чиқарувчи корхоналарнинг устав фондидаги улушини номинал қиймати бўйича, узоқ муддатли кредитлар суммасини ва ҳисобланган фоизларни ҳамда банк томонидан қўйилган бошқа молиявий маблағларни белгиланган тартибда қайта расмийлаштирсин ва ўз балансига ўтказсин.

8. «Қишлоқ қурилиш инвест» инжиниринг компаниясига 2013 йил Дастури бўйича қишлоқ жойлардаги якка тартибдаги уй-жойлар объектлари учун марказлаштирилган тартибда етказиб бериладиган 4-иловага* мувофиқ асосий қурилиш материаллари ва асбоб-ускуналарни, кейинчалик уларнинг қийматини бажарилган ишлар учун ҳисоб-китоб қилишда ушлаб қолган ҳолда, бош пудрат ташкилотларига беришга рухсат берилсин.

«Давархитектқурилиш» кўмитаси Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ва Давлат солиқ кўмитаси билан биргаликда бир ой муддатда буюртмачиларнинг хом ашёсидан тайёрланган қайтариб бериладиган материаллардан фойдаланган ҳолда объектларни қуриш, реконструкция қилиш, мукамал ва жорий таъмирлаш тартиби ва механизмини белгилаб берувчи низомни тасдиқласин.

9. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги «Қишлоқ қурилиш банк» очик акциядорлик тижорат банкни, унинг буюртманомаларига кўра, тегишли ҳажмларда ёғоч-тахта материаллари ва томга ёпиладиган металл тунукалар сотиб олиш учун 2013 йилда қишлоқ жойларда намунавий лойиҳалар бўйича якка тартибдаги уй-жойлар қуриш Дастурини қўшимча молиялаштириш учун 2013 йилги Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджети параметрларида назарда тутилган маблағлар доирасида айланма маблағлар билан таъминласин.

10. «Қишлоқ қурилиш банк» очик акциядорлик тижорат банки бўлиши мумкин бўлган зарарларни қоплаш учун ташкил этиладиган захирани шакллантирмасдан ёғоч-тахта материаллари (игнабаргли дарахтлардан тайёрланган турлари) ва томга ёпиладиган металл тунукаларни импорт қилиш учун 2012 йилда «Қишлоқ қурилиш инвест» инжиниринг компаниясига ажратилган кредитни қайтариш муддатини 6 ойга узайтирсин.

11. Белгилансинки:

2013 йилда «Қишлоқ қурилиш банк» очик акциядорлик тижорат банки ёғоч-тахта материаллари (дарахтларнинг игнабаргли турлари)ни, ёғоч-қиринди плиталарни импорт бўйича, шунингдек 4-иловага мувофиқ рўйхат бўйича танлов асосида сотиб олинган ва «Қишлоқ қурилиш инвест» инжиниринг компанияси томонидан қишлоқ жойлардаги якка тартибдаги уй-жой объектлари учун пудратчиларга марказлаштирилган тартибда етказиб бериладиган асосий қурилиш материаллари ва асбоб-ускуналарни харид қилишни биринчи навбатда молиялаштиради;

«Қишлоқ қурилиш банк» очик акциядорлик тижорат банки кредитдан фойдаланганлик учун фоизлар «Қишлоқ қурилиш инвест» инжиниринг компаниясининг марказлаштирилган тартибда етказиб бериладиган материаллар ва асбоб-ускуналарни ташиш, сақлаш ва бериш билан боғлиқ бўлган бошқа харажатлари, шунингдек ёғоч-тахта материаллари, ёғоч-қиринди плиталар ва томга ёпиладиган металл тунукалар 2012-2013 йилларда қишлоқ жойларда якка тартибдаги уй-жойлар қуриш дастурларида қатнашувчи пудрат ташкилотларига берилган тақдирда, уларни импорт қилиш бўйича харажатлар билан биргаликда жорий харажатлар таркибига киритилади.

12. «Ўзсаноатмашинпэкс» давлат-акциядорлик ташқи савдо компаниясига 2013 йилда қишлоқ жойларда намунавий лойиҳалар бўйича якка тартибдаги уй-жойлар қуриш учун ёғоч-тахта материаллари (игнабаргли дарахтлардан тайёрланган турлари), ёғоч-қиринди плиталар ва томга ёпиладиган металл тунукаларни импорт қилишга контрактларни, истисно тариқасида, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2011 йил 22 мартдаги 143-ф-сон фармойиши билан ташкил этилган Тендер комиссияси томонидан ўтказилган танловда танлаб олиш натижалари бўйича тендер савдолари ўтказмасдан тузишга рухсат берилсин.

Тендер комиссияси (А.С.Камалов) икки ҳафта муддатда энг яхши таклифларни танловда танлаб олиш асосида ёғоч-

тахта материаллари (игнабаргли дарахтлардан тайёрланган турлари), ёғоч-қиринди плиталар ва томга ёпиладиган металл тунукаларни етказиб берувчиларни аниқласин.

13. Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг 5-иловага мувофиқ айрим қарорларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритилсин.

14. Вазирликлар ва идоралар икки ҳафта муддатда ўз норматив-ҳуқуқий ҳужжатларини ушбу қарорга мувофиқлаштирсинлар.

15. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринбосари Р.С.Азимов ва Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Б.И.Закиров зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири
Ш.МИРЗИЁЕВ.

Тошкент ш.,
2013 йил 1 май
116-сон.

ЎзР ВМнинг 2013 йил 1 майдаги 116-сон қарорига
5-ИЛОВА

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ҲУКУМАТИНИНГ АЙРИМ ҚАРОРЛАРИГА КИРИТИЛАЁТГАН ЎЗГАРТИРИШ ВА ҚЎШИМЧАЛАР

1. Вазирлар Маҳкамасининг 2009 йил 25 майдаги 148-сон қарори (Ўзбекистон Республикаси ҚТ, 2009 й., 5-сон, 40-модда) билан тасдиқланган Тасдиқланган намунавий лойиҳалар бўйича якка тартибдаги уй-жой қурилиши учун «Қишлоқ қурилиш банк» акциядорлик тижорат банки томонидан имтиёзли ипотека кредити бериш тартиби тўғрисидаги низомда:

а) 1-бандга қуйидаги мазмундаги хатбоши қўшилсин:

«Ушбу Низом Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Қишлоқ жойларда намунавий лойиҳалар бўйича якка тартибдаги уй-жойлар қурилишининг 2013 йил Дастури тўғрисида» 2013 йил 4 январдаги ПҚ-1902-сон қарорига мувофиқ 2013 йилда тасдиқланган намунавий лойиҳалар бўйича якка тартибдаги уй-жой қурилишига ипотека кредити ажратишда иштирок этувчи Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий фаолият миллий банкига ва «Ипотека-банк» акциядорлик тижорат ипотека банкига (кейинги ўринларда банк деб аталади) ҳам татбиқ этилади»;

б) 31-банднинг «в» кичик бандига қуйидаги мазмундаги жумла қўшилсин:

«Бунда суғурта шартномасида ҳар йили тўланадиган суғурта мукофоти тўлаш назарда тутилиши мумкин».

2. Вазирлар Маҳкамасининг 2009 йил 26 октябрдаги 280-сон қарори (Ўзбекистон Республикаси ҚТ, 2009 й., 9-10-сон, 68-модда) билан тасдиқланган «Қишлоқ қурилиш инвест» инжиниринг компанияси иштирокида якка тартибда уй-жой қурилишини амалга ошириш тартиби тўғрисидаги низомда:

а) 1-банд қуйидаги таҳрирда баён қилинсин:

«1. Ушбу Низом «Қишлоқ қурилиш инвест» инжиниринг компанияси, шунингдек «Қишлоқ қурилиш банк» очик акциядорлик тижорат банки, Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки ва «Ипотека-банк» акциядорлик тижорат ипотека банки (кейинги ўринларда банк деб аталади) иштирокида ажратилган ер массивларида тасдиқланган намунавий лойиҳалар бўйича комплекс якка тартибдаги уй-жой қурилишини ташкил этиш ва молиялаштириш тартибини белгилайди.

Агар қишлоқ жойларда якка тартибда уй-жойлар қурилиши учун жалб этилган хорижий кредитлар ва грантлар берилиши шартларида ушбу Низомда назарда тутилганидан бошқа қоидалар белгиланган бўлса, у ҳолда халқаро ва хорижий молиявий институтларнинг тегишли амал қилувчи ҳужжатларида белгиланган қоидалар қўлланилади»;

б) 29-бандга қуйидаги мазмундаги хатбоши қўшилсин:

«Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси-

нинг 2012 йил 13 февралдаги 37-сон қарори билан тасдиқланган Қишлоқ жойларда намунавий лойиҳалар бўйича «тайёр ҳолда топшириш» шартлари асосида якка тартибда уй-жой қуриш учун пудрат ташкилотларини аниқлаш юзасидан танлов савдолари ўтказиш тартибининг IX бобида назарда тутилган тартибда ўтказилган қурилиши тугалланмаган объект бўйича танлов савдолари ғолиби билан тузилган шартномани молиялаштириш учун мақсадли маблағлар етарли бўлмаган тақдирда инжиниринг компанияси ўз маблағлари ҳисобига, ўз маблағлари етарли бўлмаган тақдирда эса — алоҳида шартнома асосида банкнинг маблағларини жалб этиш ҳисобига молиялаштиришга ҳақлидир»;

в) 30-банднинг биринчи хатбоши қуйидаги таҳрирда баён қилинсин:

«Уй-жой қуришни молиялаштириш инжиниринг компаниясининг 22626-сон «Корхоналар ва ташкилотларнинг мақсадли маблағлари» махсус молиялаштириш депозит ҳисобрақамидан пудратчининг 22626-сон «Корхоналар ва ташкилотларнинг мақсадли маблағлари» махсус молиялаштириш депозит ҳисобрақамига ўтказиладиган инжиниринг компаниясининг аванси (объект қийматининг камида 15 фоизи) ҳисобига амалга оширилади, бунда бажарилган ишлар ҳажмининг 95 фоизгачаси берилган аванс мутаносиб равишда ушлаб қолинган ҳолда ҳар ойда жорий молиялаштирилади ҳамда объект қийматининг 5 фоиз миқдоридagi қолган қисми инжиниринг компаниясининг филиали томонидан тасдиқланган тақдирда кафолат муддати тамом бўлгандан кейин тўланади»;

г) 32-бандга қуйидаги мазмундаги хатбоши қўшилсин:

«Пудратчининг 22626-сон «Корхоналар ва ташкилотларнинг мақсадли маблағлари» махсус молиялаштириш депозит ҳисобрақамига тушган маблағлардан уй-жойлар қуриш учун мақсадли фойдаланилади. Бунда кўрсатиб ўтилган маблағлар ссудалар бўйича қарздорликни қайтаришга, қурилиш материаллари ва асбоб-ускуналар сотиб олишга, тегишли шартномалар асосида бажариладиган қурилиш ишлари ва хизматларига ҳақ тўлашга, қурилишда қатнашаётган ишчилар меҳнатига ҳақ тўлашга (солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни ҳисобга олган ҳолда) йўналтирилади»;

д) қуйидаги мазмундаги 32¹-банд қўшилсин:

«32¹. Пудратчининг 22626-сон «Корхоналар ва ташкилотларнинг мақсадли маблағлари» махсус молиялаштириш депозит ҳисобрақами бўйича операцияларни тўхтатиб туриш, шунингдек ушбу ҳисобрақамидаги пул маблағларини қурилган уй-жойлар фойдаланиш учун қабул қилиб олингунгача ундиришга қаратишга ва хатлашга йўл қўйилмайди».

**«ЖИЗЗАХ» МАХСУС ИНДУСТРИАЛ ЗОНАСИ ХУДУДИДА ЮКСАК ТЕХНОЛОГИЯЛИ
ИШЛАБ ЧИҚАРИШЛАРНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА**

(«Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами», 2013 йил 6 майдаги 18 (570)-сон, 236-модда)

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Жиззах» махсус индустриал зонасини барпо этиш тўғрисида» 2013 йил 18 мартдаги ПФ-4516-сон Фармонида мувофиқ юқори қўшилган қийматга эга бўлган рақобатбардош ва экспортга йўналтирилган маҳсулот ишлаб чиқаришни, Сирдарё вилоятининг ишлаб чиқариш ва ресурс салоҳиятидан комплекс ҳамда самарали фойдаланишни таъминлайдиган замонавий юксак технологияли саноат ишлаб чиқаришларини ташкил этиш, шу асосда янги иш ўринлари яратиш ва аҳоли даромадларини ошириш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси **қарор қилади:**

1. Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий алоқалар, инвестициялар ва савдо вазирлиги томонидан 2013 йил 6 апрелда Ўзбекистон Республикаси Ҳукумати номидан:

мобил телефонлар ва уларнинг аксессуарлари билан ички истеъмол бозорини тўлиқ тўлдириш ва уларни экспорт қилишни таъминлаш учун уларни ишлаб чиқариш бўйича «ZTE (Н.К.) Limited» (Хитой Халқ Республикаси);

акрил санитария-техник асбоблари ва уларнинг бутловчи буюмларини ишлаб чиқариш, терини қайта ишлашда ва чарм-пойабзал буюмлари ишлаб чиқаришда чиқитсиз технологияларни таъминлайдиган чорвачилик хом ашёси ва уларнинг иккиламчи чиқиндиларини қайта ишлашнинг тўлиқ цикли замонавий линияларини ташкил этиш бўйича «Wenzhou Jinsheng Trade Co., Ltd» (Хитой Халқ Республикаси) компаниялари билан тузилган Инвестиция шартномалари (кейинги ўринларда инвестиция шартномалари деб аталади) тасдиқлансин.

2. Инвестиция шартномаларига мувофиқ Хитойнинг «ZTE (Н.К.) Limited» ва «Wenzhou Jinsheng Trade Co., Ltd» компаниялари ўз зиммаларига иловага* мувофиқ мажбуриятлар олганлиги маълумот учун қабул қилинсин.

Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий алоқалар, инвестициялар ва савдо вазирлиги тузилган инвестиция шартномалари доирасида хорижий инвесторлар томонидан қабул қилинган мажбуриятлар сўзсиз бажарилиши назорат қилинишини таъминласин.

3. «Peng Sheng» масъулияти чекланган жамият ҳамда «ZTE (Н.К.) Limited» ва «Wenzhou Jinsheng Trade Co., Ltd» компаниялари иштирокида ташкил этилган қўшма корхоналар (кейинги ўринларда қўшма корхоналар деб аталади) фойда солиғи, мол-мулк солиғи, ободонлаштириш ва ижтимоий инфратузилмани ривожлантириш солиғи, кичик корхоналар учун ягона солиқ тўлови, шунингдек Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ҳузуридаги Республика йўл жамғармасига мажбурий ажратмалар тўлашдан 5 йил муддатга озод қилинсин.

4. Вазирлар Маҳкамасининг қарорлари билан тасдиқланадиган рўйхатлар бўйича республикада ишлаб чиқарилмайдиган, четдан олиб келинадиган:

қўшма корхоналар ва «Peng Sheng» масъулияти чек-

ланган жамият томонидан импорт қилинадиган техник ҳужжатлар, машиналар, махсус техника ва механизмлар, махсус транспорт воситалари (енгил автомобиллар бундан мустасно), қурилиш материаллари ва конструкциялар янги ишлаб чиқариш комплексларини қуриш даврида;

мобил телефонлар ва бошқа электрон қурилмалар, санитария-техник буюмлар учун аралаштиргичлар, беркитиш арматураси ва бутловчи буюмлар, ҳайвонлар ва паррандалар учун озуқа ишлаб чиқаришда, шунингдек чорвачилик маҳсулотларини қайта ишлашда фойдаланиладиган ҳамда қўшма корхоналар томонидан импорт қилинадиган технологик асбоб-ускуна ва унга эҳтиёт қисмлар, хом ашё, материаллар, бутловчи буюмлар 3 йил муддатга божхона тўловларидан озод қилинсин (божхона йиғимлари бундан мустасно).

5. «Жиззах» махсус индустриал зонасининг маъмурий кенгаши (Р.С.Азимов) бир ой муддатда қўшма корхоналар рўйхатдан ўтказилишини ва зона ҳудудида жойлаштирилишини, уларга белгиланган тартибда «Жиззах» махсус индустриал зонаси қатнашчиси мақоми берилишини таъминласин.

6. Ўзбекистон Республикаси Давлат божхона қўмитасига «Peng Sheng» масъулияти чекланган жамият томонидан 2013 йил 1 апрелгача олиб келинган товарларни, истисно тариқасида, экспорт юк божхона декларациясини мажбурий тақдим этмасдан божхонада расмийлаштиришга рухсат берилсин.

7. Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлиги қўшма корхоналарнинг буюртманомалари бўйича ушбу қарор билан тасдиқланган инвестиция шартномаларини амалга ошириш доирасида жалб этиладиган хорижий мутахассислар ва уларнинг оила аъзоларига кириш визалари расмийлаштирилишини таъминласин.

8. Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги қўшма корхоналарнинг буюртманомалари бўйича хорижий мутахассислар ва уларнинг оила аъзоларига кўп марталик визалар берилиши ва узайтирилишини, шунингдек улар вақтинча яшаш жойида вақтинча рўйхатга олинишини ва вақтинча рўйхатга олиш муддати узайтирилишини таъминласин.

9. Ўзбекистон Республикаси Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги қўшма корхоналарнинг буюртманомалари бўйича Ўзбекистон Республикасига малакали хорижий иш кучи жалб этилишига рухсатномалар берилишини (муддати узайтирилишини), шунингдек хорижий фуқароларнинг Ўзбекистон Республикаси ҳудудида меҳнат фаолияти ҳуқуқига тасдиқномалар берилишини (муддати узайтирилишини) таъминласин.

10. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринбосари Р.С.Азимов зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири
Ш.МИРЗИЁЕВ.

Тошкент ш.,
2013 йил 2 май
118-сон.

*Илова берилмайди.

БИЗ ЯШАЙДИГАН УЙ

Маърифий мавзудаги нашр

МУНДАРИЖА:

- Иш олға силжиди...
- Эгасиз деб топишгача ундирилсин
- Ҳомий бўлса бас, лекин...
- Қўшним сув оқизяпти...
- Уйларни чиқинди ёрдамида иситамиз

Бу ҳақда ёзган эдик: «ҲИСОБЛАГИЧНИ ЎЧИРИНГ ВА МУАММОНИ ҲАЛ ЭТИНГ»
(«Норма маслаҳатчи», 26.03.2013 йилдаги 12 (401)-сон).

ИШ ОЛҒА СИЛЖИДИ...

Хусусийлаштириш, монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш давлат қўмитасига мурожаатларнинг таҳлили шуни кўрсатадики, уларнинг кўпчилигида табиий газни етказиб беришлардаги узилишлар, газ билан таъминлаш ташкилотларининг асоссиз талаблари ва ҳаракатлари юзасидан, хусусан истеъмолчи томонидан газни ҳисобга олиш асбобини текшириш амалга оширилмаганлиги туфайли қарзни асосламасдан ҳисоблаб ёзиш устидан шикоятлар бўлади.

Газни ҳисобга олиш приборларини сотиб олиш, уларни квартираларда ва яқка тартибдаги уйларда ўрнатиш ва улардан фойдаланиш тартиби тўғрисида низомнинг (ВМнинг 28.03.2002 йилдаги 99-сон қарори билан тасдиқланган) 37-бандига кўра газ етказиб берувчи газни ҳисобга олиш приборининг техник кўрик ва текшириш синовлари даври ва муддатларини истеъмолчига маълум қилиши шарт. Бундан ташқари, «Ўзтрансгаз» АКнинг 28.12.2009 йилдаги 846-8-сон буйруғига мувофиқ газ етказиб берувчи абонентга газ ҳисоблагичини давлат текширишидан ўтказиш муддати тугашидан 7 кун олдин ёзма билдирув юбориши, билдирувдан кейин 5 иш куни мобайнида ҳисобга олиш асбобини тармоқдан ечиб олиши ва уни текширишни ўтказиш учун абонентга бериши керак.

Бироқ амалиётда газ етказиб берувчилар абонентларни ҳисоблагични текшириш зарурлиги тўғрисида хабардор қилмайдилар ва гўё белгиланган муддатда ҳисобга олиш асбоби текширишдан ўтказилмаганлиги сабабли ўртачалаштирилган тариф бўйича (ҳисоблагичнинг кўрсатишларига қараб эмас) истеъмол қилинадиган газ учун ҳақ тўлашга доир қарзни автоматик равишда ҳисоблаб ёзадилар.

«Ўзтрансгаз» АК бўлинмалари ходимларининг юқорида кўрсатилган ҳаракатлари «Табиий монополиялар тўғрисида»ги Қонуннинг 16-моддасини ваколатли орган белгилаган миқдордан ошадиган товарлар учун ҳақни ундириш қисмида, шунингдек шартнома предметига тааллуқли бўлмаган шартларни, шу жумладан, молиявий маблағларни ўтказишга доир асоссиз талабларни мажбуран

қабул қилдириш йўли билан устун мавқени суиистеъмол қилиш орқали бузиш ҳисобланади («Рақобат тўғрисида»ги Қонуннинг 10-моддаси).

Юқорида кўрсатилган далиллар бўйича Қўмита «Тошкентгазтаъминот» УКга нисбатан, иш кўзгади ва қуйидагилар тўғрисида кўрсатма берди:

рақобат ва табиий монополиялар тўғрисидаги қонун ҳужжатларининг талаблари бузилишларини тугатиш ва бундан кейин уларга йўл қўймаслик;

тегишли жарима чораларни кўриш;

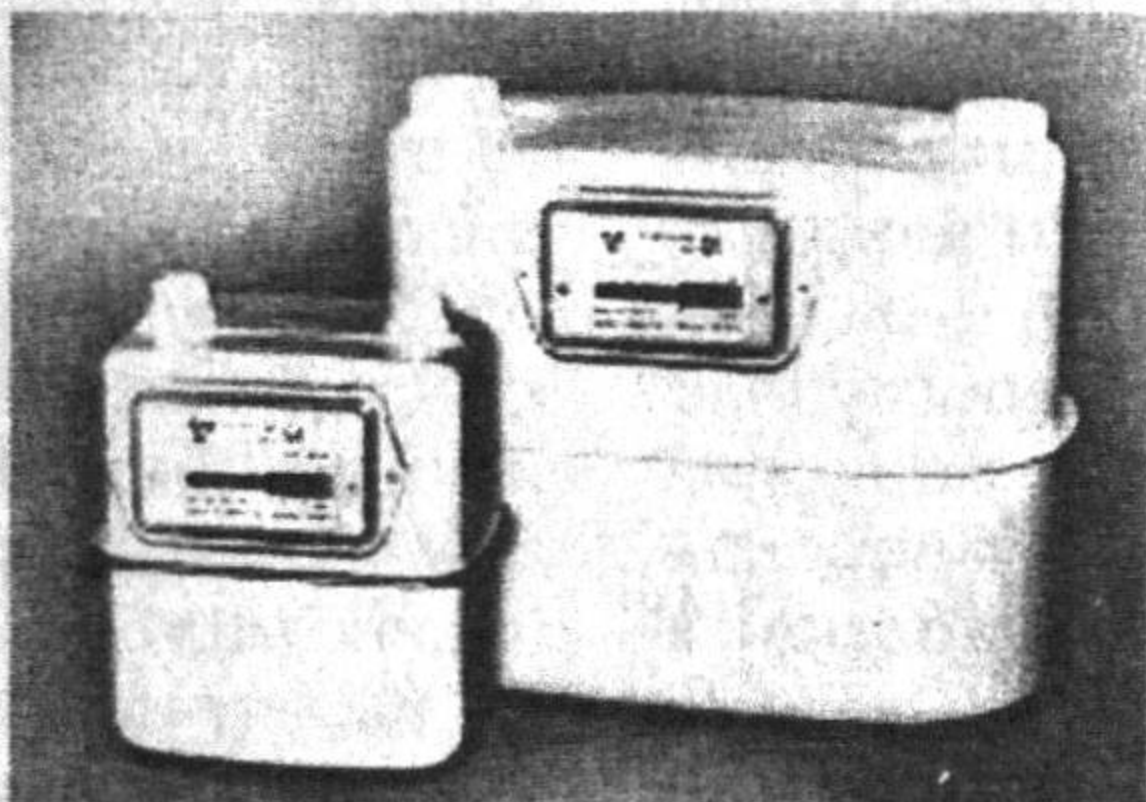
белгиланган тартибда газ ҳисоблагичнинг давлат текшириши муддати тугаганлиги ҳақида истеъмолчиларни хабардор қилиш (тасдиқномасини олган ҳолда) мажбуриятлари бажарилишини таъминлаш;

истеъмолчиларга ёзма билдирув юбормасдан туриб, газни ҳисобга олиш асбобларини текширишларнинг муддати ўтказиб юборилганлиги муносабати билан ҳисоб-

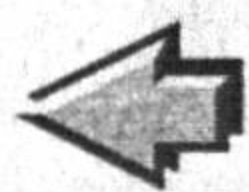
ланадиган асоссиз қарзни ҳисоблаб ёзиш ва ундиришни тугатиш;

«Тошкентгазтаъминот» УКнинг барча филиалларига, унга кўра агар ҳисоблагични текшириш муддати келганлиги тўғрисида истеъмолчи хабардор қилинмаган бўлса, «ҳисоблагичларнинг кўрсаткичларига асосланмай» қарз ҳисоблаш ва истеъмолчилар билан ҳисоб-китоб қилишга йўл қўйилмаслиги ва бу ноқонуний ҳисобланиши ҳақида буйруқни (фармойишни) чиқариш тўғрисида.

Қўмитанинг кўрсатмаларини бажариш учун «Ўзтрансгаз» АК ва «Тошкентгазтаъминот» УК раҳбарлари томонидан бундан кейин рақобат ва табиий монополиялар тўғрисидаги қонун ҳужжатларини

*Тахририят ихтилофли вазиятларни таҳлил қилишда иштирок этмайди ва уларни ҳал қилишда кўмаклашишга ваколатли эмас.

бузишга ҳамда абонентларга асосланмаган равишда қарз ҳисоблашга йўл қўймаслик тўғрисида тегишли буйруқлар чиқарилди.

Шуни таъкидлаш лозимки, кўрсатма берилганидан ва Қўмита томонидан газ етказиб берувчиларга нисбатан

чоралар кўрилганидан кейин худди шундай масалалар бўйича тушаётган аризалар миқдори анча камайди. Қўмита бундан кейин ҳам истеъмолчиларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ишини давом эттиради.

Манба: www.gki.uz.

Бизга ёзган эдингиз

ЭГАСИЗ ДЕБ ТОПИШГАЧА УНДИРИЛСИН

? *Бизнинг уйимизда яқинда биржа ва ҳокимлик орқали эгасиз квартира сотилди. Тушунтириб берсангиз, ХУМШ ҳисобрақамига уни сотиш суммасидан қандайдир фоиз келиб тушадими? Квартира эгасиз бўлганлиги, яъни унинг учун кўп йиллар давомида ҳеч ким тўламаганлиги боис квартиранинг янги хўжайинлари лоақал квартира ҳақи тўланмаган охириги 3 йил учун уни тўлашлари керакми?*

Уй аҳли.
Тошкент шаҳри.

– Давлатга тегишли бўлган кўчмас мулкни (унга эгасиз мол-мулк ҳам киради) сотиш риэлторлик ташкилотлари томонидан ўтказиладиган очик аукцион савдолари орқали амалга оширилади. Уларда ҳар қандай юридик ёки жисмоний шахс бевосита ёхуд вакил орқали иштирок этишга ҳақли. Уни сотишдан олинган **барча маблағлар махсус ҳисобрақамда давлат даромадига ўтказилади** (Суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларини ижро этиш жараёнида автомобилотранспорт воситалари ва кўчмас мулкни сотиш тартиби тўғрисидаги низомнинг¹ 2 ва 34-бандлари).

Агар кўп хонадонли уйдаги турар жой эгасиз мулк сифатида давлат мулкига ўтган бўлса, коммунал тўловлар бўйича, шунингдек унинг умумий мол-мулкни сақлаш харажатлари бўйича қарзларни ундириш мумкин бўлмайди, чунки мазкур квартира узок вақт эгасиз бўлган ва у нотариуснинг қарорига биноан бирор шахсга ишончли бошқаришга берилмаган. ХУМШ уй-жойнинг янги мулкдорларига эътироз – даъволар билдиришга ҳақли эмас, чунки уларнинг уйдаги умумий мол-мулкни сақлаш бўйича мажбуриятлари мулк ҳуқуқи олинган ва у тегишли органларда рўйхатдан ўтказилган пайдан бошланади.

Фуқаролик тўғрисидаги қонун ҳужжатларига кўра агар қонун бўйича ҳам, васиятнома бўйича ҳам меросхўрлар бўлмаса ёхуд меросхўрлардан ҳеч қайсиси ворислик ҳуқуқига эга бўлмаса ёхуд уларнинг ҳаммаси меросдан воз кечган бўлса, **мерос очилган кундан эътиборан 3 йил ўтганидан кейин** суднинг қарори асосида **эгасиз деб топилади**. Мерос мол-мулк, агар уни қўриқлаш ва бошқариш билан боғлиқ харажатлар унинг қийматидан ошиб кетса, кўрсатилган муддат ўтишидан олдин ҳам эгасиз деб топилиши мумкин (Фуқаролик кодексининг (ФК) 1157-моддаси).

Мерос мол-мулкни эгасиз деб топиш ҳақидаги ариза алоҳида иш юритиш тартибида мерос жойлашган ердаги фуқаролик ишлари бўйича суд томонидан ҳокимлик ёки фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органининг талабига кўра кўриб чиқилади.

Судья ишни судда кўришга тайёрлашда мол-мулк кимга тегишли эканлиги тўғрисида маълумот бериши мумкин бўлган шахсларни (мол-мулкнинг мулкдорлари, унга амалда эгалик қилиб турганлар, қўшнилари ва бошқалар-

ни) аниқлайди, шунингдек фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларидан мол-мулкка доир мавжуд маълумотларни сўрайди.

Эгасиз мол-мулк у жойлашган ердаги фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органининг мулкига, ундан воз кечилган тақдирда эса – давлатнинг мулкига ўтади. Бундай ишлар бўйича қарорнинг резолютив қисмида эгасиз мол-мулкнинг таркиби ва у кимга мулк қилиб берилиши тўғрисидаги маълумотлар келтирилиши керак (Фуқаролик процессуал кодексининг 298-300-моддалари).

Агар мазкур квартира унинг эгаси вафот этганидан кейин амалдаги қонун ҳужжатларида назарда тутилган қоидалар бўйича расмийлаштирилган бўлса, мерос очилган жойдаги нотариус жисмоний ва юридик шахсларнинг хабар қилишига кўра ёхуд ўз ташаббуси билан мерос мол-мулкни муҳофаза қилиш чораларини кўриши керак. Шундан сўнг давлат ҳокимияти органи ёки фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органининг илтимосига кўра у меросни бошқарувчини тайинлаши керак. Агар мерос таркибида бошқаришни талаб қиладиган мол-мулк мавжуд бўлса ва (ёки) шунингдек мерос қолдирувчининг кредиторлари меросхўрлар томонидан меросни қабул қилиб олгунига қадар даъво кўзғатган ҳолларда, нотариус мерос мол-мулкни бошқарувчисини тайинлайди ва бу ҳақда қарор чиқаради ҳамда бошқарувчи билан мол-мулкни ишончли бошқариш шартномасини тузади.

Мерос қолдирувчининг кредиторлари мерос қолдирувчининг мажбуриятларидан келиб чиқадиган ўз талабларини васиятнома ижросига (меросни бошқарувчига) ёки меросхўрларга тақдим этиб, қарз мажбуриятларини бажариш муддатларидан қатъи назар, мерос очилган жойдаги нотариусга ёзма ариза билан мурожаат қилишга ҳақлилар. Нотариус бу ҳақда васиятнома ижросиси (меросни бошқарувчи)га ёки меросхўрларга хабар қилади (ФК 1144-моддасининг тўртинчи ва бешинчи қисмлари; Нотариуслар томонидан нотариал ҳаракатларни амалга ошириш тартиби тўғрисида йўриқноманинг² 226–228-бандлари).

Нотариус давлатга меросга бўлган ҳуқуқ тўғрисида гувоҳнома берилгунига қадар мерос мол-мулк ҳисобидан уни қўриқлаш ва бошқариш, шунингдек меросхўрларни чақириш ҳақидаги хабарни эълон қилиш билан боғлиқ харажатларни тўлаш тўғрисида фармойиш беради («Нотариат тўғрисида»ги Қонун³ 57-моддаси биринчи қисми-

¹Президентнинг 31.08.2006 йилдаги ПҚ-458-сон қарори билан тасдиқланган.

²Адлия вазирининг АВ томонидан 30.03.2010 йилда 2090-сон билан рўйхатдан ўтказилган буйруғи билан тасдиқланган.

³26.12.1996 йилдаги 343-1-сон.

нинг бешинчи хатбошиси). Агар кредиторлар нотариуснинг фармойишига рози бўлмасалар ёки у кредиторларнинг талабларини қондирмас, улар умумий тартибда фуқаролик ишлари бўйича судга 3 йиллик даъво муддати доирасида мурожаат қилишлари мумкин.

Эътиборни эгасиз мол-мулк бўйича коммунал хизматга доир қарзлар билан боғлиқ яна бир жиҳатга қаратмоқчиман, фуқаролик тўғрисидаги қонун ҳужжатларига кўра эгаси бўлмаган ёки эгаси номаълум бўлган ашё эгасиз ашё ҳисобланади (ФК 191-моддасининг биринчи ва олтинчи қисмлари). Бундай кўчмас мулк аниқланиши ва 6 ойдан кўп давр учун коммунал хизматларни тўлаш ва турар жойни сақлаш харажатлари бўйича қарз муносабати билан унинг жойлашган еридаги ҳокимликнинг уй-жой фондини сақлаш мониторинги бўйича комиссия томонидан ҳисобга қўйилиши керак. Бунда турар жойнинг сақланиши учун фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органи ички ишлар органларининг профилактика участка инспекторлари билан бирга жавоб беради. Турар жой ҳисобда турган даврда коммунал хизматлар учун тўлов ва уй-жойни сақлаш харажатлари ҳисоблаб ёзилмайди, бундан марказий иситиш тармоғи мустасно.

⁴ВМнинг 21.01.2006 йилдаги 8-сон қарори билан тасдиқланган.

Турар жойлар ҳисобга қўйилган пайтдан бошлаб шаҳар (туман) ҳокимлиги хусусий уй-жой мулкдорлари ширкатига ва коммунал хизматлар кўрсатадиган корхоналарни кўрсатиб ўтилган хизматлар учун тўлов ҳисобланишининг тўхтатилиши тўғрисида маълум қилади. Шундан сўнг ХУМШ ва коммунал хизматлар кўрсатадиган корхона кўчмас мулкни давлат рўйхатидан ўтказиш ва у билан битишувлар тузиш органининг эгасиз турар жойни ҳисобга қўйиш тўғрисидаги маълумотномаси асосида кўрсатиб ўтилган коммунал хизматлар (турар жойни сақлаш бўйича хизматлар) учун қарзлар суммасини солиқ солинадиган базага тикламасдан зарар ҳисобига ўтказиши (Эгасиз турар жойларни аниқлаш, уларни ҳисобга олиш ва давлат мулкига ўтказиш тартиби тўғрисида низомнинг⁴ 4, 5, 12-бандлари, 15-бандининг иккинчи хатбошиси).

Шу тариқа, мол-мулк эгасиз деб топилганда ҳам, ҳеч кимга қарашли эмас деб топилганда ҳам, уй-жой мулкдорлари ширкатлари аввало мазкур турар жойнинг кимга тегишлилигини аниқлашлари керак, бунда уни сақлаш бўйича қарзларни тўплашлари ва кимдир мазкур масалани ҳал қилишга киришади деб кутмасликлари зарур.

Римма СОЛОДОВНИКОВА,
эксперт-юристамиз.

ҲОМИЙ БЎЛСА БАС, ЛЕКИН...

? Шаҳримиздаги деярли ҳар бир кўп қаватли уй олдида болалар майдончалари мавжуд. Тўғри, уларнинг ҳаммаси, жуда кам ҳоллардан ташқари, аянчли ҳолга тушиб қолган. Аргимчоқлар синган, қиячалар эгилиб кетган ва ҳоказо.

Бироқ ушбу майдончаларнинг стандарт нормаси: қиячалар, камалак, ҳайвонларнинг ҳайкалчалари — ёш болалар учун мўлжалланган. Каттароқ ёшдаги болалар учун уларнинг қизиғи йўқ. Натижада уларнинг сарфланмаган ғайрати салбий томонга қулоч ёяди. Атрофдаги ҳамма нарсани бузиб-янчиб ташловчилар ана шулардир. Уларни мақтаб мақтолмайсан, бироқ айблашга ҳам шошилмаслик керак.

Баъзи жойларда тўр билан ўралган, футбол, баскетбол, волейбол ўйнаш учун мослаштирилган майдончаларни кўрамиз. Бизда улар ҳозирча жуда кам. Уларни ким ва нималарнинг ҳисобига қўйиши менга номаълум. Уларни ҳамма жойга ўрнаштириб кетавериш ҳам амалда мумкин эмас. Бироқ бизнинг мавзеимизда, бахтимизга, бундай имконият бор. Бизнинг уйимиз олдида бўш майдонча бор, унда ана шу конструкцияни жойлаштира бўлади. Бундай майдончани қуриш учун қаерга мурожаат қилиш кераклигини айтсангиз.

О.Горбунова.

— Мазкур масала бўйича тушунтириш олиш учун биз **Чилонзор туман ҳокимлигининг маданият ва спорт ишлари бўйича бўлим мудири Шухрат ҲАМРОЕВГА** мурожаат қилдик.

— **Шухрат Иброҳимович, ҳақиқатан ҳам сунъий чим ётқизилган спорт мини-иншоотлари шаҳар ландшафтига борган сари фаол**

роқ киришиб кетяпти. Уларни ким ва нималарнинг ҳисобига қуради? Мини-спорт майдончаларини жиҳозлашга рухсатнома олишнинг тартиби қандай?

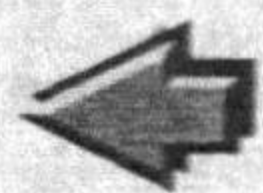
— Тошкент шаҳар ҳокимининг қарори билан ҳар йили шаҳарни кейинги йилга ободонлаштириш тадбирлари ишлаб чиқилади ва йил охирида тасдиқланади. Хусусан, уй-жой мавзеларида болалар майдончаларини яхшилаш бўйича ҳам тадбирлар белгиланади.

Уларни жиҳозлаш анчагина маблағ талаб қилади. Айни шу боис майдончани қуриш учун сиз аввало ҳомий топишингиз керак. Агар у ўз ҳисобига ҳовлингизда майдончани жиҳозлашга тайёр бўлса, ҳомий туман ҳокимлигига уни танланган ер участкасида жиҳозлаш имкониятини кўриб чиқиш тўғрисида ариза билан

мурожаат қилиши керак. Ушбу аризани туман архитектори кўриб чиқиши ва уни туман ҳокимлиги тасдиқлаши керак.

Зеро қурилиш учун участка танлаганда унинг ҳудудида ер ости коммуникациялари мавжудлигини ҳисобга олиш зарур, акс ҳолда уларни таъмирлаётганда тайёр майдонча шикаст ейти. Шунингдек ҳомий яқин атрофдаги уйларда яшовчиларнинг қўллаб-қувватлашига эришиши ҳам муҳим. Бунинг учун уларнинг умумий йиғилиши чақирилади ва баённома тузилади, унда аҳолининг спорт майдончасини қуришга рухсат бериш тўғрисидаги қарори қайд қилинади. Акс ҳолда ҳеч қандай майдонча ҳақида сўз бориши мумкин эмас. Ушбу ва бошқа талабларга риоя этилганда ва қурилишга архитекторнинг розилиги олинганда ҳоким тасдиқланган лойиҳага мувофиқ майдончани жиҳозлашга рухсат бериши мумкин. Бироқ, участкага бўлган талаблар

қонун ҳужжатлари билан мустақамланмаганлигини ҳисобга олинг. Шу сабабли мазкур масалани ҳал этишга ҳар гал

алоҳида тартибда ёндашилади.

Бундан ташқари, майдончани ўрнатган ҳомий у билан боғлиқ қилинган харажатларни қоплаш учун

унга киришни пулли қилиб қўйишига тайёр туринг.

Ольга КИРЬЯКОВА,
мухбиримиз.

ҚЎШНИМ СУВ ОҚИЗЯПТИ...

? Мен кўп қаватли эски уйнинг юқори қаватида яшайман. Мендан пастки қаватда яшайдиган қўшни аёл таъмирлаш вақтида умумий канализация устунининг ўз квартирасидаги қисмини алмаштирди, бироқ мени бундан огоҳлантормади. Энди квартиралар ўртасидаги эски ва янги қувурлар туташган жойда сув сизиб оқадиган бўлиб қолди, бунинг оқибатида мен канализациядан нормал фойдалана олмайман, чунки сув озгина очилганда ҳам у тез оқиб чиқади, натижада бир қават пастдаги квартирани сув босади. Қўшни мен устунни ўз ҳисобимдан таъмирлашимни талаб қиляпти. Унинг талаби тўғрими?

Л.Лисова.

Тошкент шаҳри.

– Умумий қоидаларга кўра уй-жой мулкдорлари, жисмоний ва юридик шахсларнинг, давлатнинг ҳуқуқларини бузмаган ва қонун билан ҳимоя қилинадиган манфаатларига зиён етказмаган ҳолда, мана шу уй-жойга эгалик қилиш, ундан фойдаланиш, уни тасарруф этиш ҳуқуқига эгадирлар. Бунинг учун улар уй-жойга ва умумий фойдаланиладиган жойга хизмат кўрсатишни ташкил этиш тартибини мустақил белгилайдилар. Бунда ижарага олувчилар, ижарадорлар ва турар жой мулкдорлари турар жойларнинг сақланишини таъминлаш, ўзлари бевосита фойдаланадиган турар жойга, шунингдек санитария-техник ва бошқа асбоб-ускуналарга эҳтиётлик билан муносабатда бўлишлари шарт (Турар жойларни ва уй атрофидаги ерларни сақлаш ва улардан фойдаланиш қоидаларининг¹ 10, 11-бандлари).

Кўп квартиралар уйнинг умумий жойлари, таянч ва тўсиқ конструкциялар, квартиралар оралиғидаги ихоталанган (ўралма) пиллаполяр, зинаполяр, лифтлар, лифтнинг шахталари ва бошқа шахталар, дахлизлар, техник қаватлар, ертўлалар, чордоқлар ва томлар, уй ичидаги муҳандис-

лик тармоқлари ва коммуникациялари, жойлар ташқарисида ёки ичида жойлашган ва биттадан ортиқ жойга хизмат кўрсатадиган механик, электр, санитария-техника ускуналари ва қурилмалари ҳамда бошқа ускуналар ва қурилмалар мулкдорларнинг умумий мол-мулки ҳисобланади. Умумий мол-мулк жой мулкдорларига умумий улушли мулк ҳуқуқи асосида тегишли бўлади, ундан фойдаланиш ҳуқуқи жой мулкдорининг умумий мол-мулка бўлган мулк ҳуқуқидаги улушига боғлиқ эмас, ва у асл ҳолида ажратиб берилиши мумкин эмас («Хусусий уй-жой мулкдорларининг ширкатлари тўғрисида»ги Қонуннинг² 28, 29-моддалари).

Улушли мулкда бўлган мол-мулкни тасарруф этиш, унга эгалик қилиш ва ундан фойдаланиш унинг барча иштирокчилари келишувига кўра амалга оширилади. Хусусан, кўп квартиралар уйда ва шу уйга туташ, ободонлаштириш элементлари бўлган ер участкасига эгалик қилиш ҳамда умумий мол-мулкдан фойдаланиш турар жойларнинг ва яшаш учун мўлжалланмаган жойларнинг

барча мулкдорлари келишувига кўра амалга оширилади, бундай келишувга эришилмаган тақдирда эса мулкдорлардан исталган бирининг даъвоси бўйича суд томонидан белгиланади (Фуқаролик кодексининг 218, 219-моддалари; Уй-жой кодексининг 127-моддаси).

Шу тариқа, кўп квартиралар уйни сақлаш ва таъмирлашнинг барча масалалари энди уй-жой мулкдорлари зиммасига юкланган. Шу сабабли мазкур масалани биринчи навбатда сиз ва қўшнингиз аъзо бўлган ХУМШ кўриб чиқиши керак. Сиз мажбурий аъзолик бадаллари тўлашингиз ва уйдаги умумий хўжаликни сақлашга доир бошқа умумий харажатларни амалга оширишингиз боис ширкат бошқарувидан канализация устунини таъмирлашни ёки сиз уни таъмирлашга сарфланган маблағларни бўлғуси тўловлар ҳисобига инобатга олишни талаб қилишга ҳақлисиз («Хусусий уй-жой мулкдорларининг ширкатлари тўғрисида»ги Қонун 30-моддасининг олтинчи қисми). Агар масала ҳал қилинмаса, даъво билан фуқаролик ишлари бўйича судга мурожаат қилишингиз мумкин.

Римма СОЛОДОВНИКОВА,
эксперт-юригимиз.

¹ВМнинг 28.04.1994 йилдаги 325-сон қарори билан тасдиқланган.
²12.04.2006 йилдаги ЎРҚ-32-сон.

УЙЛАРНИ ЧИҚИНДИ ЁРДАМИДА ИСИТАМИЗ

Хорижда

Иссиқлик энергиясига харажатларни қисқартириш ва унинг тармоқларда йўқолишини камайтириш мақсадида киевликлар уйларни мустақил ишлайдиган кичик қозонхоналар билан жиҳозлашни таклиф этмоқдалар. Иссиқлик трассалари кўчани бекорга иситмаслиги учун ҳар бир квартирада сув, газ ва иссиқлик ҳисоблагичларини ўрнатиш ҳамда эски иссиқлик тармоқларини капитал реконструкция қилиш режалаштирилмоқда. Бунинг учун салмоқли харажат қилишга тўғри келади. Маблағни қаердан олиш мумкин? Бунинг бир йўли – тармоқларни концессияга бериш.

Киевликлар биноларни иситиш учун тикланувчи энергиядан ҳам фойдаланишни таклиф қилмоқдалар. Масалан, «Киевзеленстрой» чиқиндиларини қипиққа айлантириб, брикетларга пресслаш ва иситишда фойдаланиш мумкин. Ёки Вена тажрибасини қўллаш лозим, у ерда заводда маиший чиқиндини қайта ишлашдан чиқадиган иссиқлик билан бинолар иситилади.

Муқобил энергияни ҳам қўллаш таклиф этилмоқда. «Киев – серкуёш шаҳар, бу ерда куёш батареяларидан фойдаланиш мумкин. Ишни маъмурий бинолардан бошлаш – барча томларда электр энергияси ишлаб чиқарадиган шундай батареялар ўрнатиш керак», – дейди экспертлар.

Хорижий матбуот материалларидан.

ЯНГИ ҲУЖЖАТЛАРНИ ТАҚДИМ ЭТАМИЗ

2-бетда қари) тўлашдан озод этиш даври 5 йилдан 10 йил муддатга оширилди.

2013–2017 йиллар мобайнида «Ўзмелиомашлизинг» Давлат лизинг компаниясининг «Мелиомашлизинг-сервис» шуъба корхонаси Ўзбекистон Республикасида ишлаб чиқарилмайдиган ва Вазирлар Маъкамаси томонидан тасдиқланадиган рўйхатлар бўйича олиб қилинадиган товарлар, мелиорация техникасига, машина ва механизмларга техник ҳамда сервис хизмати кўрсатиш учун харид қилинадиган эҳтиёт қисмлар ва бутловчи буюмлар учун бож тўловларидан (божхона расмийлаштируви йиғимларидан ташқари) озод қилинди.

ТОМЧИЛАБ СУҒОРИШНИ ЖОРИЙ ЭТИШ – МАЖБУРИЯТ

Президентнинг 19.04.2013 йилдаги ПҚ-1958-сон қарори билан 2013–2017 йиллар даврида суғориладиган ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш ва сув ресурсларидан оқилона фойдаланиш Давлат дастури маъқулланди.

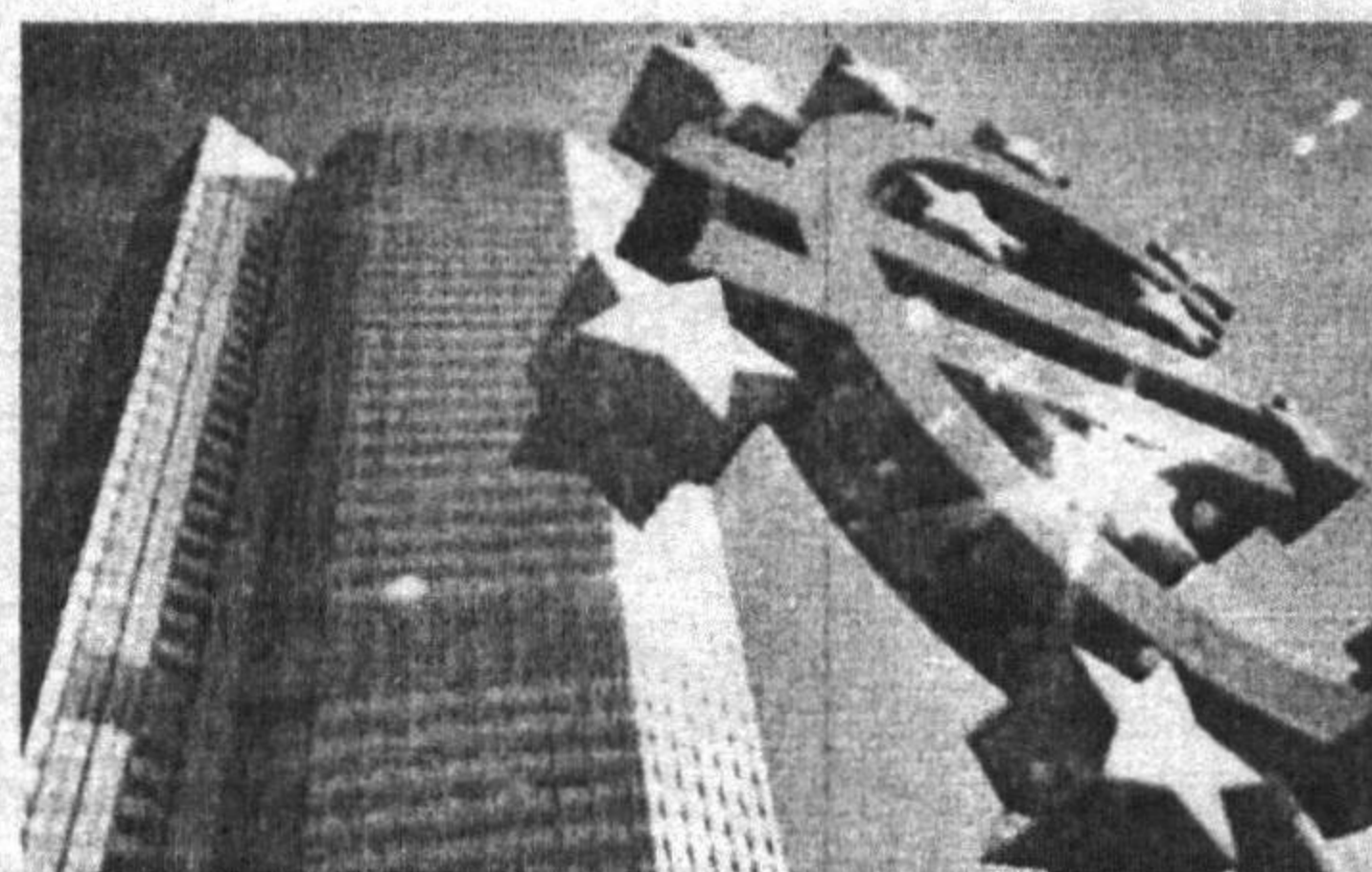
Унда белгиланишича, 2013 йилнинг 1 майдан бошлаб мева-сабзавотчилик, узумчилик ва полиз маҳсулотларини етиштириш учун ер участкаларини бериш бўйича ижро этувчи ҳокимият органлари билан қишлоқ хўжалик товар ишлаб чиқарувчилари ўртасида тузиладиган шартномаларида, қоида тариқатида, қишлоқ хўжалиги товар ишлаб чиқарувчилари томонидан томчилатиб суғориш тизимини ва сув тежайдиган бошқа суғориш технологияларини жорий этиш бўйича инвестиция мажбуриятларини олиш назарда тутилади.

Президентнинг «Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ҳузуридаги Суғориладиган ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш жамғармаси фаолиятини ташкил этиш тўғрисида»ги қарорига (31.10.2007 йилдаги ПҚ-718-сон) ўзгартиш ва қўшимчалар киритилди. Улар билан Жамғарманинг вазифаларига тузатиш киритилди. Унга «Ўзмелиомашлизинг»дан мелиорация техникаси, машина ва механизмларни харид қилишга ажратилган маблағлардан мақсадли фойдаланиш бўйича маълумотларни сўраш ҳуқуқи берилди.

Жамғарма Кенгашининг ваколатлари кенгайтирилди – у инвестиция дастурига киритилган объектларнинг устуворлиги ва лойиҳа-смета ҳужжатларининг тайёрлигидан келиб чиққан ҳолда, тасдиқланган лимитлар доирасида, ирригация-мелиорация объектларининг рўйхати ва прогноз параметрларига ўзгартишлар киритиш ҳуқуқини олди.

МАНФААТЛАРИМИЗГА ЗИД ЭМАС

Президентнинг 25.04.2013 йилдаги ПҚ-1960-сон қарори билан Европа тикланиш ва тараққиёт банки бошқарувчилари Кенгашининг 30.09.2011 йилдаги 137 ва 138-сонли резолюциялари билан маъқулланган Европа тикланиш ва тараққиёт банкини таъсис этиш тўғрисидаги Битимнинг 1 ва 18-моддаларига тузатишлар қабул қилинди.

Ушбу тузатишлар Европа тикланиш ва тараққиёт банкининг Жанубий ва Шарқий Ўрта ер денгизи мамлакатларидаги фаолияти соҳасига йўналтирилган бўлиб, Европа тикланиш ва тараққиёт банкига аъзо исталган давлатда махсус жамғармаларнинг маблағларидан фойдаланишга имкон беради. Уларнинг қоидалари халқаро ҳуқуқ меъёрларига мувофиқ бўлиб, Ўзбекистон халқаро мажбуриятларига зид эмас.

Бош вазирнинг биринчи ўринбосари, молия вазирига Европа тикланиш ва тараққиёт банкига мазкур тузатишлар Ўзбекистон томонидан қабул қилинганлиги тўғрисида билдиришнома йўллаш топширилди.

КЕЛИШИШ ТАРТИБИ СОДДАЛАШДИ

Вазирлар Маъкамасининг 19.04.2013 йилдаги 108-сон қарори билан Вазирлар Маъкамасининг

«Маҳсулотларни сертификатлаштириш тартиботини соддалаштиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарорига (6.07.2004 йилдаги 318-сон) ўзгартиришлар киритилди.

Уларга мувофиқ ариза берувчига мувофиқлик белгисини қўллаш ҳуқуқи берилганлиги учун бирйўла тўланадиган бир марталик йиғимлар миқдорлари Молия вазирлиги билан келишган ҳолда «Ўзстандарт» агентлиги томонидан белгиланади. Лаборатория синовларини ўтказганлик, мувофиқлик сертификатини расмийлаштирганлик ва берганлик учун тўлов тартибини келишиш таомили аввалгидек қолди.

Қарор билан штрихли коднинг оригинал – макетини тайёрлаш ва бериш қиймати белгиланадиган тарифларни Монополиядан чиқариш давлат қўмитаси билан келишиш ҳақидаги талаб бекор қилинди. У Молия вазирлигида декларация қилинган тарифлар бўйича белгиланади.

ЎШТ СОТУВЧИЛАРНИНГ САВДОСИ ОСОНЛАШТИРИЛДИ

Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги, Соғлиқни сақлаш вазирлиги, «Ўзстандарт» агентлигининг қарори (АВ томонидан 22.04.2013 йилда 1610-1-сон билан рўйхатдан ўтказилди) билан Савдо шохобчалари ва бозорларда ўшт маҳсулотларини сотишга қўйилмайдиган талаблар тўғрисидаги йўриқномага ўзгартиришлар киритилди.

Шуни эслатиб ўтамоғимиз, Президентнинг «Статистик, солиқ, молиявий ҳисоботларни, лицензияланадиган фаолият турларини ва рўхсат бериш тартиб-таомилларини тубдан қисқартириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармони (16.07.2012 йилдаги ПФ-4453-сон) билан турғун савдо шохобчаларида ўшт маҳсулотларини сотиш учун ветеринария-санитария хулосасини олиш бекор қилинган эди.

Шу муносабат билан Йўриқномадан бозорларда ва савдо шохобчаларида ўшт маҳсулотларини сотиш ҳуқуқи учун ветеринария-санитария хулосасини олиш ёки унинг мавжуд бўлишини талаб этувчи меъёр чиқариб ташланди. Эндиликда бунинг учун тадбиркорлик фаолиятини амалга ошираётган жисмоний шахслар

ва юридик шахсларда санитария хулосаси бўлиши етарлидир.

Бундан ташқари, шахслар бозорларга ўшт маҳсулотлари сотувчилари сифатида ишга кириши учун ветеринария-санитария курсларида таҳсил кўришлари зарур эмас.

Ўшт маҳсулотларини фақат санитария нормаларининг барча талабларига жавоб бера оладиган, совутиш ускуналари билан жиҳозланган ҳамда санитария хулосаси бор стационар савдо шохобчаларида сотишга рўхсат этилади. Ветеринария-санитария нормаларига мувофиқлик ҳақидаги талаб қарор билан чиқариб ташланди.

МИКРОКРЕДИТОРЛАРГА ЯНГИ ТАЛАБЛАР

Марказий банк бошқарувининг қарори (АВ томонидан 25.04.2013 йилда 1642-1-сон билан рўйхатдан ўтказилган) билан Микрокредит ташкилотлари томонидан молиявий операцияларни амалга ошириш қоидаларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритилди.

Улар билан микрокредит ташкилотлари амалга ошириши мумкин бўлган ҳатти-ҳаракатлар рўйхати кенгайтирилди. Эндиликда улар илгари назарда тутилганидек нафақат қарз мажбуриятларини чиқаришга ҳамда юридик ва жисмоний шахслардан омонатлар (депозитлар) қабул қилишга ҳақли бўлмай, балки жисмоний шахслардан, муассислар (иштирокчилар, мулкдорлар) бундан мустасно, қарз маблағларини жалб этишга, шунингдек ўз муассислари (иштирокчилари, мулкдорлари) мажбуриятлари бўйича кафил бўлишга ёхуд уларга мажбуриятларини бажаришларини таъминлашнинг бошқа усулларини тақдим этишга ҳам ҳақли эмаслар. Муассис жисмоний шахслардан қарзлар амалда шакллантирилган устав фондининг 50%идан ошмаслиги керак.

Шунингдек қарор билан ишончга асосан берилмайдиган кредитларнинг миқдори чекланган. У амалда шакллантирилган устав фондининг 10%идан ошмаслиги керак.

Тақдим этилган ҳужжатларга қисқача шарҳларни эксперт-юрисгимиз Елена ЕРМОХИНА тайёрлади.

Ислохотлар – амалда

ИНВЕСТИЦИЯЛАР – ИҚТИСОДИЁТНИНГ РИВОЖЛАНИШИ ВА МОДЕРНИЗАЦИЯСИ ГАРОВИ

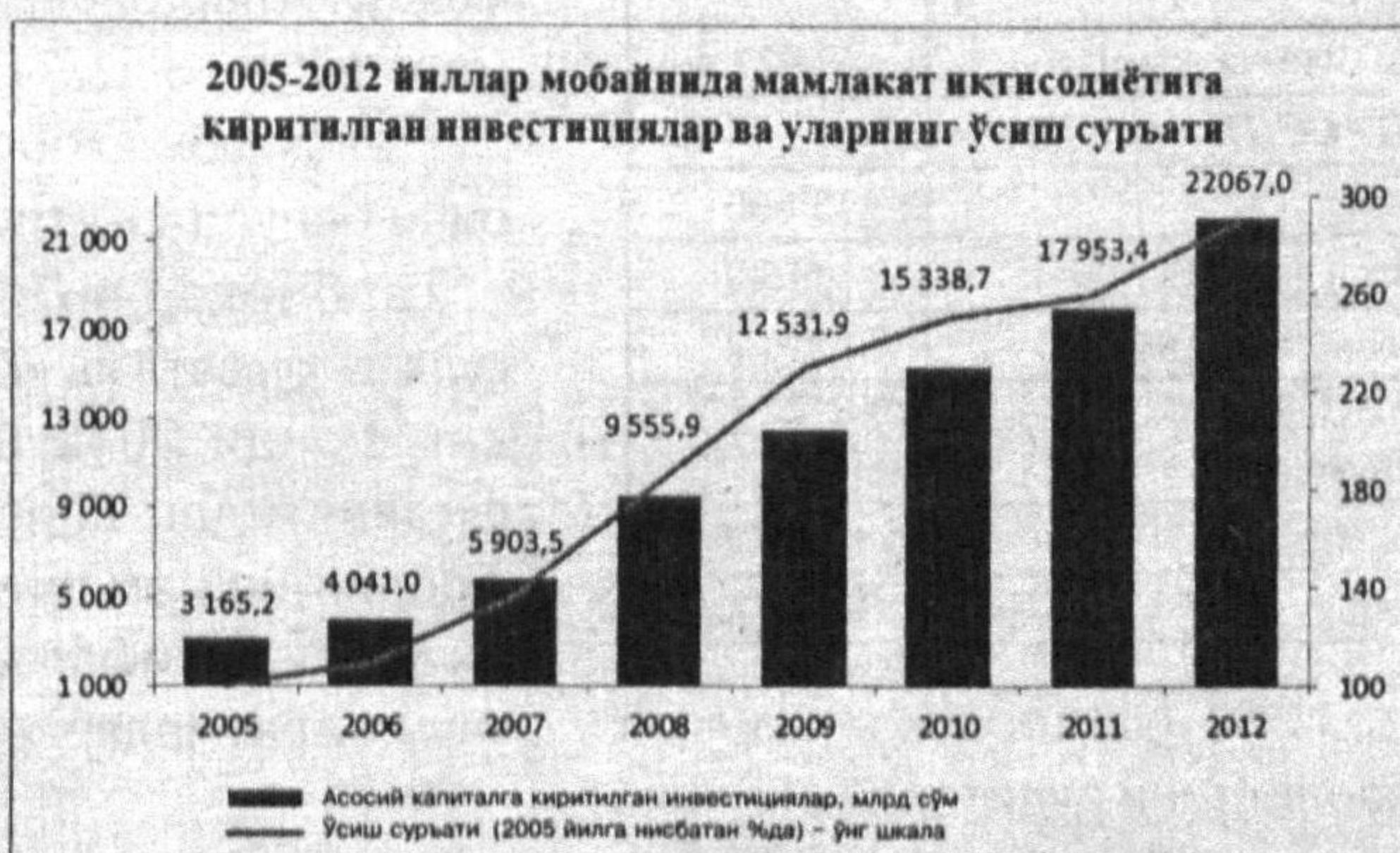
БАРҚАРОР ҲИСОБ

Мамлакат иқтисодиётини тараққий эттиришда инвестицияларнинг аҳамияти беқиёс. Ҳар йили ҳукуватимиз томонидан йиллик инвестиция дастури ишлаб чиқилиб, унда йил давомида амалга ошириладиган устувор йўналишлар белгилаб олинади. Президентимиз И.Каримов таъкидлаганидек, «Барчамиз оддий бир ҳақиқатни яхши англаб олишимиз даркор – инвестицияларсиз модернизация ҳам, янгиланиш ҳам бўлмайди».

Дарҳақиқат, инвестициялар мамлакат иқтисодиётини юксалтириш ва рақобатбардошлигини таъминлаш, юксак технологияларни ишлаб чиқаришга жорий этиш ва уни модернизациялашнинг зарурий шартларидан бири бўлиб қолмоқда. Биз ривожланган мамлакатлар қаторида бўлиш, дунё миқёсидаги фан-техника ютуқларидан кенг фойдаланишни мақсад қилган эканмиз, бунинг учун мамлакатимизнинг инвестициявий жозибадорлигини ошириш йўлида тинмай ҳаракат қилмоғимиз даркор.

Сўнгги йилларда мамлакатимиз иқтисодиётига киритилган инвестициялар миқдори 22 067,0 млрд сўмдан ортқни ташкил этиб, 2005 йилга нисбатан солиштирма нархларда унинг ўсиш суръати 2,9 мартадан зиёддир.

Асосий капиталга киритилган инвестициялар ўсиб бориш тенденциясига эга. 2005–2012 йиллар мобайнида

инвестицияларнинг тармоқлар бўйича тақсимланиши қу-йидагича бўлган: 33,1 фоизи – саноат, 19,0 фоизи – транспорт, 14,5 фоизи – уй-жой ва коммунал хўжалиги, 7,8 фоизи – таълим, 5,9 фоизи – алоқа, 4,9 фоизи – геология, 3,8 фоизи – қишлоқ хўжалиги, 2,9 фоизи – савдо ва умумий овқатланиш, 2,0 фоизи – соғлиқни сақлаш ва спорт, қолган 6,1 фоизи бошқа соҳаларга йўналтирилган. Кўриниб турибдики, инвестицияларнинг салмоқли ҳиссаси, яъни учдан бири қисми саноат соҳасига йўналтирилган. Бу инвестициялар ўз са-

марасини бермоқда, хусусан шу даврдаги саноат маҳсулотлари ишлаб чиқаришнинг йиллик ўртача ўсиш суръати 109,5 фоизни, истеъмол товарлари ишлаб чиқариш 115,8 фоизни ташкил этди. Мамлакатимизда импорт ўрнини босувчи маҳсулотлар сони ва номенклатураси тобора кенгайиб, улар нафақат ички истеъмолни қондирмоқда, балки жаҳон бозорида ҳам эркин рақобатлаша оладиган маҳсулотлар сифатида ўзининг истеъмолчиларини топмоқда.

ИНВЕСТИЦИЯЛАР МАНБАИ ТУЗИЛМАСИ

Мамлакатимизда инвестицияларнинг молиялаштирилиш манбалари бўлиб республика бюджети, корхона ва ташкилотларнинг маблағлари, аҳоли маблағлари, банк кредитлари, чет эл инвестиция ва кредитлари, бюджетдан ташқари фондлар маблағлари ҳисобланиши мумкин. 2005 йил билан солиштирганда 2012 йилда жами асосий капиталга киритилган инвестициялар таркибида республика бюджети маблағлари салмоғи 12,2 дан 5,1 фоизга камайган бўлиб, корхона ва ташкилотларнинг маблағлари салмоғи 46,1 дан 50,8 фоизга, чет эл инвестициялари ва кредитлари салмоғи 21,7 дан 28,3 фоизга ва

